

Frægari løn, betri skúli

Í samband við, at limir Føroya Lærarafelags ikki undirvistu mikudagin 11. desember 1985, men istaðin hildu fund um stöðu fólkskúlans og yrkisviðurskipti læraranna, hevur Føroya Lærarafelag sent bløðunum eitt tíðindaskriv, sum vit prenta her.

Arbeiðið, fólkskúlalærarar gera, er ógvuliga fjøltáttað og kann lýsast á mangan hátt. Endamálsgrein fólkskúlans áleggur lærarum m.a. at flyta mentanararvin, geva kunnleika og uppala unga ættarliðið. Umframt lóg-arásetta arbeiðið, noyðist lærarin at átaka sær krevjandi sosial/psykologiskar uppgávur.

Við so stórum virðum um hendi sum okkara børn og ungu eru, og so gyltum endamáli, sum fólkskúlalógin ásetir, skuldi hugsast, at læraralønin eisini var hareftir. Men so er ikki!

Limir Føroya Lærarafelags spyrja í dag, um politisku myndugleikarnir í fullum álvara ætla at fremja endamál fólkskúlans og harafturat krevja, at »tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver« fyrri ta løn, ið verður latin í lötuni.

Fólkskúlin er grundstøðið

Tað er spell, at tað skal

vera neyðugt at greiða frá, hvønn týðning fólkskúlin hevur í einum framkomnum velferðarsamfelagi sum okkara. Fara vit til menningarlandini, ljóðar loysunarorðið »eingin framburður utan ein hollan grundskula«. Tað er ikki av tilvild, at føroyska samfelagið byrjar at taka seg fram stutt eftir, at vanlig skúlagongd er sett í verk í 1870-árunum. Um aðrar útbúgvingar skulu eydnast til fulnar, er neyðugt, at væl er grundað. Teir gomlu, ið laðaðu garð, plagdu at taka til, at garður ikki var væl laðaður, um ikki varð grundað.

Arbeiðið — lønin

Tað má sigast at vera ósmæðið at krevja av fólkskúlalærum, at teir fyrri kr. 11.528,- skulu megna at geva næmingunum móguleika at ognar kunnleika, fimi, arbeiðshættir og málbering, líkindi fyrri uppliving og sjálvsvirksemi, at økja hugin at læra, royna sitt hugflog, venja teirra evni til sjálvstøðuga meting og stöðutakan, geva teimum eina kristna og siðalagsliga uppaling og

fyrirleika teir til at taka avgerðir undir felags ábyrgd í einum fólkaræðisligum samfelagi, at fremja andsfrelsi og tosemi, og harafturat læra teir lýtaleytt føroyskt, danskt, enskt, týskt, søgu, landalæru, livfrøði, rokning, heimkunnleika, stöðfrøði, evnafrøði, alisfrøði, træsmíð, teldulæru, tilevning, handarbeiði og mangt annað. Men tiverri er veruleikin tann, at aftaná sjei inntøkuleys ár

fáa fólkskúlalærarar kr. 11.528,- um mánaðin.

Búskaparlig kreppa og solidaritetur

Undir sáttmálasamráðingunum hava politisku myndugleikarnir viðurkent, at læraralønirnar eru ov lágar, men at einki kann verða gjørt við tað orsakað av búskaparligari kreppu, og istaðin verður manað til solidaritet. Bú-

skaparlig kreppa eina ikki, so verða lærarar, ið fara í annað yrki, væl betur løntir, hóast lærarabúgvingin ikki er ætlað til tilíkt yrki. Tað lagna er eisini, at tær hægru lønirnar ikki bert verða latnar í tí kreppurakta vinnulivinum, men eisini í almennum stórvum. Hesi viðurskipti eru ikki við til at gera arbeiðshugin betri, og als ikki við til at fáa fólkskúlalærarar at visa solidaritet.

Føroya Lærarafelag er komið til ta niðurstøðu, at nú eru tað politikararnir, sum skulu visa solidaritet mótvægis okkum og landsins framtíð, tí annars er vandi fyrri, at dygdin verður samsvarandi lønini.

Vit ynskja ein betri skúla, men eru myndugleikarnir sinnadur at gjalda? stendur í tíðindaskrivinum frá Føroya Lærarafelag.

Fylgiskjal

Síðani fólkskúlin varð settur á stovn, hevur við jøvnum millumbili tikið seg upp kjak um skúlan og virkseimi hansara. Serliga hevur kjakið verið livandi upp undir broytingar í skúlalógini. Fólkskúlin í dag virkar eftir lóg frá 22. mars 1979. Fyrsti tættur í hesi lóg ásetir hugtak og endamál fólkskúlans. Grein 2 ljóðar soleiðis:

Uppgáva fólkskúlans er við stöði í heimligari mentan og í samarbeiði við heimini at geva næmingunum móguleika at ognar kunnleika, fimi, arbeiðshættir og málbering, sum virka við í fjølbroyttu menningini hjá teimum einstøku næmingunum, soleiðis at teir kunnu gerast gagnlig og sjálvstøðug menniskju í heimi og samfelagi.

2. stk. Fólkskúlin má tí í øllum virki sínum royna at skapa soverðin líkindi fyrri uppliving og sjálvsvirksemi, at næmingurin kann økja hugin at læra, royna sitt hugflog, venja síni evni til sjálvstøðuga meting og stöðutakan og menna seg

í treysti til sín sjálvs og teir móguleikar, sum eru í felagsskapinum.

3. stk. Fólkskúlin skal í sátt og samvinnu við heimini hjálpa til at geva næmingunum eina kristna og siðalagsliga uppaling og fyrirleika teir til at liva við í og vera við til at taka avgerðir undir felags ábyrgd í einum fólkaræðisligum samfelagi. Skúlin skal fremja andsfrelsi og tosemi og leggja dent á at skapa gott samarbeiði millum lærarar og næmingar og millum skúla og heim.

Tey fólk, ið eru sett at fremja hetta endamál eru fólkskúlalærararnir við síni fyra ára útbúgving oman á HF- ella studentsprógv. Aftaná at hava virkað sum lærari nøkur ár býðst vanlig móguleiki at gerast tænaustamaður við teimum skyldum og rættindum, sum hetta førir við sær. Skyldurnar eru á donskum máli soljóðandi: Tjenestemanden skal samvittighedsfuldt overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver (grein 10, 1. stk í lov om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne).

Fundur um astma og ovurviðkvæmi

Leygarkvøldið kl. 19 verður fundur í fundarhøllini á Landssjúkrahúsinum.

Jón á Steig, lækni, greiðir frá astma og ovurviðkvæmissjúkum, og filmurin »Næstin — eitt menniskja« verður vístur.

Føroya Astma- og Allergifelag

heldur
tú
ikki

sosialin

Fundur í kvøld

Tað er í kvøld kl. 19, at Føroya Astma og Allergifelag hevur fund í fundarhøllini á Landssjúkrahúsinum. Og ikki leygarkvøldið, sum upplýst í seinasta Sosiali.

A fundinum greiðir lækni Jón á Steig frá astma- og allergisjúkum. Filmur verður eisini vístur um astma, og hvussu næstrar eiga at visa fyrilit við astmasjúkingum.